

«Η πρώτη μέρα στο σχολείο» (Νατσιός Δημήτρης, δάσκαλος)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Σεπτεμβρίου 11, 2010

Έτσι ακριβώς, «Η πρώτη μέρα στο σχολείο» τιτλοφορείται κι ένα κείμενο που περιέχεται στο «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α΄ και Β΄ Δημοτικού», σελ. 30-31. Στο κείμενο αυτό «προσφέρονται», ανεπιγνώστως προφανώς από τους συγγραφείς, όλα τα τρέχοντα ιδεολογήματα και τα κενοεπή στοιχεία που χαρακτηρίζουν το «νέο σχολείο».

Ένας μικρός μαθητής, πρωτάκι, διηγείται τις εντυπώσεις του από την πρώτη μέρα στο σχολείο. Μετά τις γνωστές αγωνίες, τον φόβο του αγνώστου, τη σπαραξικάρδιες «απαγκιστρώσεις» εκ της μητρικής αγκάλης και τα συναφή της παρθενικής «ακαδημαϊκής» σταδιοδρομίας, διαβάζουμε στον επίλογο: *«Η δασκάλα μας ήταν η κυρία Μεταξά. Ήθελε να τη φωνάζουμε Γεωργία και κυρίως όχι δασκάλα. Ο Κυριάκος που καθόταν δίπλα μου, είπε: - Δασκάλα, μπορώ... Σταμάτησε. Η δασκάλα μας χαμογέλασε. Μετά είπαμε όλοι τα ονόματά μας. Φανή, Γιάννης, Ιουλία, Αναστασία... Με τι θέλετε να αρχίσουμε; ρώτησε η κυρία μας.*

Ο Κωστής σήκωσε το χέρι.

- Με την τουαλέτα κυρία».

Τι αχνοφέγγει πίσω από τις χαζοχαρούμενες αυτές αράδες, οπωσδήποτε α(κατα)νόητες για νεοεισερχόμενο στο σχολείο μαθητή, απαξιωτικές και προσβλητικές για τον δάσκαλο; Εδώ έχουμε μια «προοδευτικιά» δασκάλα, που **αποποιείται την αποστολή της**. Εφ' όσον απορρίπτει τον σεβασμό που περιέχει η προσφώνηση «κυρία», εκλιπαρεί την οικειότητα, η οποία **παρερμηνεύεται από τους μαθητές και καταντά η μητέρα της καταφρονήσεως και της απειθαρχίας**. Πολλοί εκπαιδευτικοί πράττουν το ίδιο, έχοντας θολά εντυπωμένη στο νου τους την θεωρία της αντιαυταρχικής ή αντιαυθεντικής αγωγής. Καλλιεργούν μια «ανάρμοστη» σχέση με τους μαθητές τους, **δήθεν φιλική**. Όμως **όταν ο εκπαιδευτικός παρουσιάζεται υπερβολικά επεικής σημαίνει ή ότι δεν μπορεί να διαδραματίσει σωστά τον ηγετικό ρόλο του ή ότι δεν ενδιαφέρεται για τα παιδιά**. Στις περιπτώσεις αυτές η επιείκεια αποτελεί την χειρότερη μορφή αδιαφορίας. **(Κάτι παρόμοιο ισχύει και με τους γονείς, που**

προσπαθώντας να κερδίσουν την εκτίμηση των παιδιών τους, διαβάζοντας και κάποια «βίπερ», περί «δημοκρατικής» οικογενειακής αγωγής, που κυκλοφορούν και σε μπακάλικα, λένε στα παιδιά τους: **«μη με βλέπεις σαν πατέρα. Εγώ θέλω να είμαι φίλος σου»**. Σ' αυτήν την περίπτωση και ο γονέας είναι ένα ανώριμο παιδί που παραιτείται από την πατρική ή την μητρική του ευθύνη και δημιουργεί στο παιδί αίσθημα ανασφάλειας, που θα φτάσει ως τον πανικό. Τα παιδιά θα βρουν ευκαιρίες στην ζωή τους ν' αποκτήσουν φίλους, είναι όμως αμφίβολο αν θα βρουν κάποιον άλλο πατέρα ή άλλη μητέρα). Η δασκάλα του κειμένου, που ήθελε να την προσφωνούν οι μαθητές της – και μάλιστα της πρώτης τάξης – Γεωργία (ή, γιατί όχι, Γωγώ), αυτοακυρώνεται και ταυτόχρονα, εξ απαλών ονύχων, «διδάσκει» στα παιδιά ότι δεν υπάρχει αυτή η ευλογημένη απόσταση μεταξύ δασκάλου και μαθητή, το μυστικό υφάδι που συνέχει αυτή τη σχέση, που ονομάζεται σέβας. Με τα καλοπιάσματα και τις κολακειές δεν βγάζεις γερούς μαθητές. *«Δει δ' αυτούς μηδέ τοις εγκωμίοις επαίρειν και φουσάν• χαννούνται γαρ ταις υπερβολαίς των επαίνων και θρύπτονται»*, δηλαδή, πρέπει να μην παινεύουμε υπερβολικά και φουσκώνουμε τα παιδιά με τα εγκώμια, γιατί με τις υπερβολές των επαίνων γίνονται ματαιόδοξα και κακομαθημένα». (Πλούταρχος, «περί παίδων αγωγής», εκδ. «Κάκτος», σελ. 69).

Και ο οσιακής μνήμης γέροντας Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης, επόμενος τοις θείοις πατράσι, έλεγε κάτι σημαντικό: *«Στα παιδιά ο έπαινος κάνει κακό. Τι λέει ο λόγος του Θεού; «Λαός μου οι μακαρίζοντες υμάς πλανώσιν υμάς και την τρίβον των ποδών υμών τaráσσουσιν»*. Οποιος μας επαινεί, μας πλανάει και μας χαλάει τους δρόμους της ζωής μας. Πόσο σοφά είναι τα λόγια του Θεού! Ο έπαινος δεν προετοιμάζει τα παιδιά για καμιά δυσκολία στη ζωή. Και βγαίνουν απροσάρμοστα και τα χάνουν και τελικά αποτυγχάνουν. Τώρα ο κόσμος χάλασε. Στο μικρό παιδάκι λένε όλο επαινετικά λόγια. Μην το μαλώσουμε, μην του εναντιωθούμε, μην το πέσουμε το παιδί. Μαθαίνει, όμως, έτσι και δεν μπορεί να αντιδράσει σωστά και στην πιο μικρή δυσκολία. Μόλις κάποιος του εναντιωθεί, τσακίζεται, δεν έχει σθένος.

Οι γονείς ευθύνονται πρώτοι για την αποτυχία των παιδιών στη ζωή και οι δάσκαλοι και καθηγητές μετά. Τα επαινούν διαρκώς. Τους λένε εγωιστικά λόγια. Δεν τα φέρνουν στο Πνεύμα του Θεού. Τ' αποξενώνουν απ' την Εκκλησία. Όταν μεγαλώσουν λίγο τα παιδιά και πάνε στο σχολείο μ' αυτό τον εγωισμό, φεύγουν απ' τη θρησκεία και την περιφρονούν, χάνουν το σεβασμό προς το Θεό, προς τους γονείς, προς όλους. Γίνονται ατίθασα και σκληρά κα άπονα, χωρίς να σέβονται ούτε τη θρησκεία, ούτε τον Θεό. Βγάλαμε στη ζωή εγωιστές και όχι χριστιανούς». (Γέροντος Πορφυρίου, «Βίος και Λόγοι», εκδ. Ι.Μ. Χρυσοπηγής, σελ. 427).

Το κείμενο του σχολικού βιβλίου τελειώνει με την ομορφότατη και παιδαγωγικότατη «επιθυμία» του μαθητή να αρχίσει η σχολική χρονιά, η διδαχή, με την...τουαλέτα.

Σαφές το μήνυμα, ελήφθη. Εύγε στους ιθύνοντες, τα σαΐνια του αμαρτωλού Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Παιδεία, αγωγή, σμίλευση ψυχών, προσιδιάζουσα...στις τουαλέτες. Αυτό το μνημειώδες κείμενο βρήκαν, για να υποδεχτούν τους νιόβγαλτους μαθητές στο γοητευτικό ταξίδι της γνώσης. Αντί για οσμή πνευματικής ευωδίας, ένα κείμενο από τα μυρίπνοα άνθη της παράδοσής μας, η δυσωδία του βόθρου, η διά βίου εκπαίδευση που οραματίζονται οι Γραικύλοι της σήμερα. Δευτέρα μεθαύριο, πρώτη μέρα στο σχολείο. Οι νεοταξοσκώληκες ας αρχίσουν «με την τουαλέτα». Εμείς θα αρχίσουμε με τις αγιαστικές ευχές της Εκκλησίας μας, υπερήφανοι γιατί είμαστε Έλληνες δάσκαλοι. «Απ' έξω μαυροφόρα απελπισιά» αλλά μες στην τάξη Κρυφό Σχολείο. Κλείνω με ένα εξαίρετο κείμενο, αντάξιο για δασκάλους.

«Η προσευχή του δασκάλου.»

Κύριε,

Δώσε μου απλότητα και βάθος. Κάμε να μην είμαι περίπλοκος ούτε κοινότοπος στο καθημερινό μου μάθημα. Κάμε να υψώσω τα μάτια μου από το πληγωμένο μου στήθος, μπαίνοντας κάθε μέρα στην τάξη μου. Ας μη φέρω μαζί μου στην έδρα μου τις μικρές μου υλικές μέριμνες και τις δικές μου λύπες. Κάμε το χέρι μου ελαφρότερο στην τιμωρία και απαλότερο στο χάδι. Ας επιπλήττω απρόθυμα, για να είμαι βέβαιος ότι τιμωρώ από αγάπη. Το πλινθόκτιστο σχολείο μου ας είναι καμωμένο από πνεύμα. Οι φλόγες του ενθουσιασμού μου ας καλύπτουν την φτωχή του είσοδο και την γυμνή αίθουσά του. Η καρδιά μου ας είναι για το σχολείο μου μια πιο ισχυρή στέγη και η καλή θέλησή μου ένας χρυσός καθαρότερος από τον χρυσό των πλουσίων σχολείων».

(Γαβριέλα Μιστράλ. Χιλιανή ποιήτρια και δασκάλα. Βραβείο Νόμπελ 1946).

Νατσιός Δημήτρης

δάσκαλος-Κιλκίς

(Πηγή: "Αντίβαρο")